

Göteborgs Stad
Trafikkontoret

CYKELÅRET I GÖTEBORG 2008

INNEHÅLL

Mer och säkrare cykling i Göteborg ... 3

Analys och kunskapsbank ... 4

Vad tycker göteborgaren? 4

Mätningar av antalet cyklister 5

Belysningsmätningar 6

Användning av cykelhjälmar 6

Synpunkter till 150017 6

Elva städers cykelarbete 6

Cykelstölder och vandalisering 7

Trafiksäkerhet 8

Infrastruktur cykel 9

Stomcykelnät 9

Cykelbro över Göta Älv 10

Inventering i Torslanda 11

Cykelparkering 11

Drift och underhåll 12

Kommunikation och påverkan 14

Arbetsplatser 14

Privatpersoner 16

Barn och unga 17

Stöd och rådgivning till skolor 18

Gå och cykla till skolor 18

Mässan på två hjul 18

Cykeljänster 19

Cykelpool för kommun-anställda i city 19

Låncyklar för företag och allmänhet 19

Cykelreseplaneraren 20

Leasingcyklar för anställda 20

Cykel vid resecentrum 21

Cykelbarometrar 21

Cykelkartan 21

Information om var det finns cykelservice 22

Media 23

Trycksaker 23

Webbplatser 23

Tidningar, radio och TV 23

Samverkan och nätverk 24

Internt: Ny styrgrupp och arbetsgrupp 24

Regionalt: Vägverkets cykelnätverk 24

Nationellt: Nationella cykelnätverket 24

Internationellt: Spicycycles 25

Ekonomi 26

Intern finansiering 26

Extern finansiering 26

Göteborg som cykelstad? 27

MER OCH SÄKRARE CYKLING I GÖTEBORG

Fler som cyklar och säkrare cykling. Det är målet för Göteborgs Stad.

Cyklandets andel ska öka i jämförelse med biltrafiken, enligt kommunfullmäktiges prioriterade mål. Och det är Trafikkontoret som har det samlade ansvaret i Göteborgs Stad för att cykel ska öka sin marknadsandel. Trafikkontoret arbetar för att erbjuda alla en effektiv, säker och hållbar rörlighet. Cyklandets ökning är en viktig förutsättning för ett mer hållbart resande.

Vi är nu på god väg att uppfylla våra mål; allt fler tar cykeln och andelen olyckor och skadade cyklister minskar i Göteborg.

Grunden för vårt arbete med att främja cyklingen bygger på det cykelprogram för Göteborg som upprättades redan 1999. Målen i programmet fokuserar främst på trafiksäkerhet men också på ökat cyklande. Enligt cykelprogrammet ska cykelandelen till år 2010 öka med 50 procent, till 12 procent av alla personförflyttningar. 2007 stod cykel för knappt nio procent av alla göteborgares personförflyttningar. Under 2008 var andelen cirka tio procent. Målet att antalet skadade cyklister ska minska med 25 procent uppfylldes redan år 2005.

Under 2008 har vi flyttat fram positionerna på cykelområdet, bland annat genom att visa upp goda exempel för göteborgarna. Uppmärksamhet kring allt det bra som görs för att främja cyklandet i Göteborg får förhoppningsvis en och annan ytterligare resenär att upptäcka vilket bra alternativ cykeln är. Att få fler bilister att istället välja cykel är dock ett långsiktigt arbete.

Under 2008 fortsatte arbetet med att i huvudsak bygga ut stomcykelbanorna och de övergripande cykelbanorna. Men för att ändra resvanor räcker det inte med marknadsföring och en fungerande infrastruktur. Lika viktigt är att vi lyssnar på cyklisternas önskemål och underlättar cykling genom att erbjuda fullgod cykelservice och säker parkering. Även synpunkter kring drift och underhåll är viktiga att ta in.

När vi nu sammanställer allt som gjorts under året inom cykelområdet är det ett sätt att kraftsamla och visa att vi på Trafikkontoret tänker cykel. Det är också ett sätt att visa hur vi långsiktigt arbetar i riktning mot mer och säkrare cykling i Göteborg.

Lars-Bertil Ekman

Lars-Bertil Ekman

ANALYS OCH KUNSKAPSBANK

✚ Kontakta Trafikkontoret om du vill ta del av hela 2008 års resvaneundersökning.

Under hösten 2008 har en ny resvaneundersökning genomförts. Syftet med undersökningen är att studera hur och när göteborgarna reser på vardagar utanför arbetstid och jämföra resultat med resvaneundersökningen från 2005.

Resultatet visar att göteborgarna i snitt gör 105 000 cykelresor per dygn. Det motsvarar cirka tio procent av alla resor under en dag i Göteborg. Cirka 50 procent av cykelresorna i Göteborg på vardagar är mellan bostad och arbete.

Utifrån fakta och statistik kan vi formulera nyckeltal och cykelpolitiska mål: andelen som cyklar till arbetet, cyklistens risk jämfört med andra färdmedel, reshastighet, cyklistens nöjdhet med Göteborg som cykelstad och så vidare. Dessa och liknande uppgifter är väsentliga för att veta var Trafikkontoret står och

vilka effekter vårt arbete har på cyklandet.

Under året fortsatte processen med att skapa rutiner för insamling av cykeldata. Följande mätningar har genomförts under flera år:

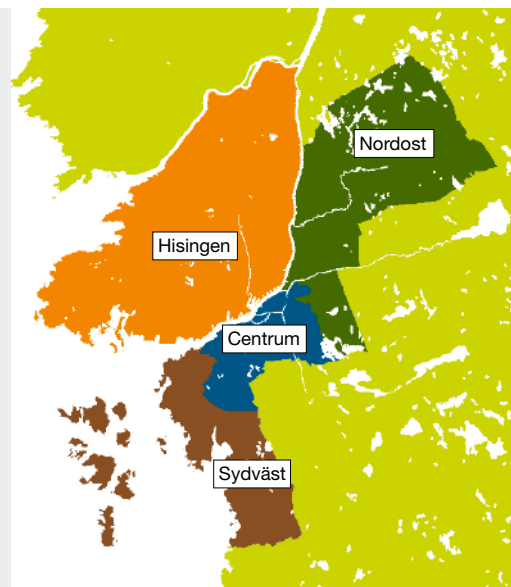
- Antal passerande cyklister på utvalda punkter
- Användning av cykelbelysning
- Användning av cykelhjälm

VAD TYCKER GÖTEBORGAREN?

En attityd- och marknadsundersökning har genomförts. Syftet var att ta reda på vad göteborgarna tycker är viktigast när det gäller cykling och vilka åtgärder som de anser sig ha mest nytta av. Ett annat syfte var att identifiera de potentiella cyklisterna, de som inte idag cyklar men som kan tänka sig att börja göra det. Vilka är de? Hur kan Trafikkontoret bidra till att de oftare väljer cykeln?

Färdsättens marknadsandelar i delar av Göteborg, utförda av de boende i respektive område, vardagar 2008.

	Bil	Cykel	Kollektivt	Till fots
Nordost	50%	8%	32%	10%
Hisingen	52%	7%	28%	12%
Centrum	38%	15%	23%	24%
Sydväst	58%	8%	25%	9%

I undersökningen betygsattes ett antal påstående på en skala mellan 1-10 där 1 innebar att man håller med i låg grad och 10 att man håller med i hög grad.

Det visade sig främst att göteborgarna tycker att Göteborg är en cykelvänlig stad. Medelvärde är 6,2 vilket är ett klart positivt värde. Värdena är även positiva vad gäller upplevelsen av hur många som cyklar i ens egen stadsdel och att det är trafiksäkert att cykla i Göteborg. Medelvärde vad gäller Göteborgs Stads arbete för att öka cyklandet är 4,3, vilket är under medelvärde. Majoriteten ger alltså Göteborgs Stad lite under medelbetyg när det gäller arbetet att öka cyklandet.

Cyklisterna ger både cykelbanorna generellt, underhållet av cykelbanorna och cykelparkeringen generellt i Göteborg ett klart positivt betyg. Mest nöjda är cyklisterna med underhållet av cykelbanorna (6,3).

Mer information och undersökningen i sin helhet finns att ta del av på Trafikkontoret.

Attitydundersökningar genomförda på företag visar också att cykelvägar är allt viktigare vid lokalisering av arbetsplatser.

MÄTNINGAR AV ANTALET CYKLISTER

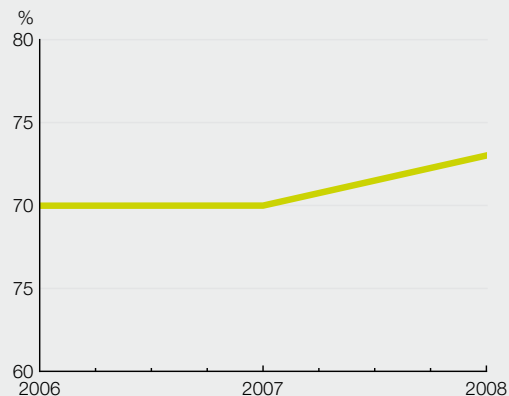
Att mäta antalet cyklister är en förutsättning för att få fram underlag för att se om cyklandet ökar eller minskar och för att stämna av mot uppsatta mål vad gäller ökning av andelen cykelresor, trafiksäkerhetsmål och andra viktiga nyckeltal. Statistik är också en förutsättning för prioriteringar vad gäller drift och underhåll och för utbyggnad av cykelnätet.

2008 gjordes trafikmätning av antalet cyklister på fjorton platser i Göteborg. Nya mätstationer som tillkom är Artillerigatan, Gullbergs Strandgata, Marieholmsbron och Skeppsbron. Vid de mätpunkter som har fullständiga mätreslutat framkom att cykling vid dessa punkter ökat med 3 procent under 2008 jämfört med 2007.

Under året har även försök gjorts på nordöstra sidan av Göta Älvbron att räkna antalet passerande cyklister med hjälp av kameror. Cyklar och även gående på väg åt båda hållen fotograferas. Teknik med bildanalys har prövats och testet har slagit mycket väl ut. Tekniken ska utvärderas och utvecklas under 2009. Om resultaten blir tillräckligt bra kan tekniken

Antalet cyklister per dygn vid stadens 14 mätstationer.

	2006	2007	2008
Vasagatan	5 130	4 630	4 550
Göta Älvbron (cykelbarometer)	3 680	–	3 100
Ullevigatan	3 600	–	3 120
Örgrytevägen	2 800	–	2 600
Dag Hammarskjöldsleden	2 770	2 480	2 710
Redbergsvägen	2 660	2 340	(2 190)
Delsjövägen	2 640	2 500	2 630
Skeppsbron (cykelbarometer)	2 560	–	2 770
Södra vägen (cykelbarometer)	2 360	1 920	i u
Hjalmar Brantingsgatan	1 230	1 270	1 280
Karlavagnsgatan	630	590	660
Artillerigatan	–	–	810
Gullbergs Strandgata	–	–	850
Marieholmsbron	–	–	1 310

Användningen av cykelbelysning i Göteborg.

✚ Trafikkontorets kundtjänst 15 00 17 besvarar frågor och tar in synpunkter på allt som rör Trafikkontorets ansvarsområde.

komma att ersätta eller komplettera det traditionella sättet att räkna cyklar.

BELYSNINGSMÄTNINGAR

Mätningar av hur många som använder lyset på cykeln visar att 73 procent av cyklisterna hade godkänd belysning 2008. Detta innebär samtidigt att nästan tre av tio inte hade godkänd belysning.

Belysningsmätningar har gjorts i november sedan 2006. Mätningarna görs vid Allmänna vägen, Göta älvbron, Järntorget, Redbergsplatsen, Skeppsbron, Vasagatan och Örgrytevägen. Platserna är valda så att vi ska få så många observationer som möjligt. Mätningarna kommer att fortsätta följande år vid samma tidpunkt och platser.

ANVÄNDNING AV CYKELHJÄLM

Hjälmanvändningen i Göteborg har ökat stadigt under många år, från åtta procent år 1991 till över 52 procent år 2008. Bland kvinnliga cyklister i Göteborg ligger hjälmanvändningen på 54 procent och bland manliga cyklister på 51 procent.

Trafikkontoret har gjort mätningar av cyklisternas hjälmanvändning på 18 platser sedan 1991. Tack vare att mätningarna gjorts på samma platser och vid samma tillfällen finns ett gediget material som ger värdefull information om göteborgarnas hjälmanvändning.

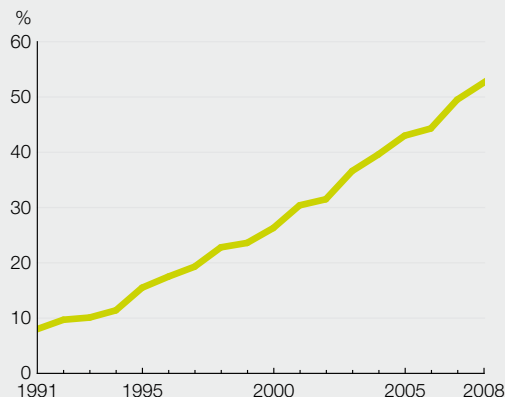
SYNPUNKTER TILL 15 00 17

Under 2008 tog kundtjänsten 15 00 17 emot 1 743 synpunkter som rörde cykel eller cykelbanor. De vanligaste synpunkterna gällde renhållning, gatuunderhåll och växtlighet.

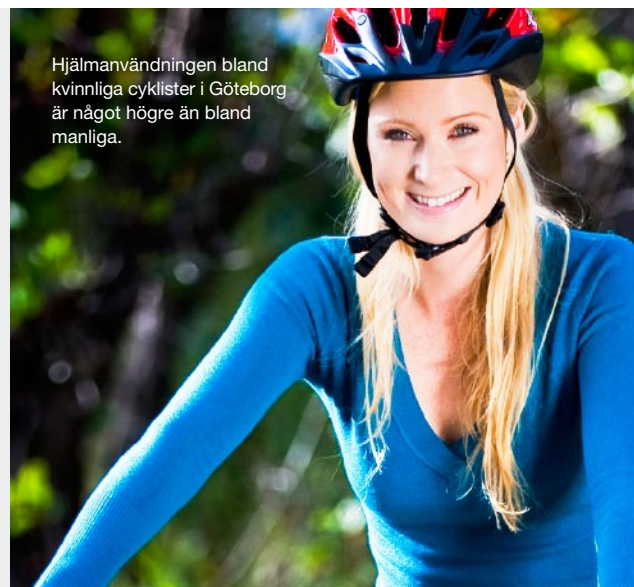
ELVA STÄDERS CYKELARBETE

För att skaffa en bild av hur Göteborgs arbete med cykel står sig i jämförelse med andra och för att hämta inspiration och nya idéer har Göteborg under året genomfört en benchmark-studie där elva städer, både i Sverige och i Europa, ingår. Städerna är, vid sidan av Göteborg, Gävle, Linköping, Örebro, Lund, Malmö, Stockholm, Oslo, Köpenhamn, Munster och Groningen. Alla är städer där det pågår ett aktivt arbete med att skapa attraktiva cykelnät och att underlätta för cyklister.

Trafikkontoret har gjort mätningar av cyklisternas hjälmanvändning sedan 1991. Mätningarna görs från mitten av augusti till början av september (vecka 33–37) klockan 06–09 och 15–18 på 18 platser i Göteborg. Totalt noteras kön och hjälmanvändning för 50 000–60 000 cyklister.

Cykelhjälmansvändningen i Göteborg.

Hjälmanvändningen bland kvinnliga cyklister i Göteborg är något högre än bland manliga.

Projektet belyser hur städerna arbetar med exempelvis cykelvägar, cykelparkeringar, planering, information, trafiksäkerhet, drift och underhåll, organisation av arbetet, politiska styrmedel och uppföljning.

Framgångsfaktorer som har identifierats är exempelvis att:

- skapa heltäckande cykelnät utan luckor
- prioritera framkomlighet för cyklister
- erbjuda bra cykelparkeringar
- erbjuda bra kringsservice
- satsa på information och kommunikation
- det finns en stark politisk förankring.

CYKELSTÖLDER OCH VANDALISERING

Under 2008 anmäldes enligt polisens statistik 2829 cykelstölder i Göteborg. Det är en minskning jämfört med 2007 med cirka 9 procent och en återgång till 2006 års siffror.

År 2007 anmäldes enligt Brå, Brottsförebyggande Rådet, 67 600 cykelstölder i Sverige. Det är en minskning med 34 procent på tio år. Men många

cykelstölder anmäls aldrig och enligt en internationell undersökning har en förhållandevis stor del av den svenska befolkningen, 7,2 procent, blivit utsatt för cykelstöld. Endast en procent av cykelstölderna i Sverige klaras upp.

2829 cykelstölder
anmäldes under 2008
i Göteborg.

TRAFIKSÄKERHET

+ Varje år skadas cirka 400 cyklister i Göteborgstrafiken.

Trafiksäkerheten för cyklister har förbättrats betydligt de senaste tio åren i Göteborg, men cykelolyckorna är fortfarande de vanligaste trafikolyckorna. Den största enskilda olyckstypen för cyklister är singelolyckor och ofta sker dessa olyckor i nedförsbacke.

Nu pågår arbetet med att formulera ett trafiksäkerhetsprogram för 2010–2020 och i planeringen ingår att göra en fördjupad studie av trafikolyckor i Göteborg där cyklister är inblandade. Cykelfrågorna kommer också att få en framträdande plats i det nya trafiksäkerhetsprogrammet.

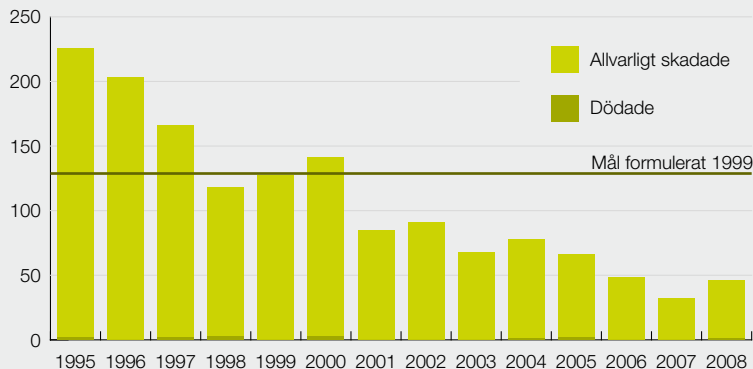
2008 dödades en cyklist i trafiken i Göteborg.

I Cykelprogrammet 1999 formulerades trafiksäkerhetsmål för cyklister utifrån medelvärden för åren 1995–1997. Det totala antalet skadade cyklister skulle minska med 25 procent till år 2008. Resultatet blev en minskning med hela 58 procent. Antalet dödade eller allvarligt skadade cyklister skulle minska med 35 procent till 129 allvarligt skadade eller döda 2008. Det verkliga utfallet blev 45 allvarligt skadade och en död. Av alla allvarligt och måttligt skadade i göteborgstrafiken är cirka 40 procent cyklister.

Trafiksäkerhetsmålen för cyklister från 1999 är med råge uppfylla men trafiksäkerhetsfrågor är även fortsättningsvis en prioriterad fråga på Trafikkontoret.

Orsaker vid singelolyckor med cykel 2000–2005, svårt och lindrigt skadade.

Antal dödade och svårt skadade cyklister i cykelolyckor 1995–2008.

INFRASTRUKTUR CYKEL

Cyklennätet i Göteborg består av stomcykelbanor, övergripande cykelbanor samt lokala cykelbanor. Under 2008 fortsatte arbetet med att i huvudsak bygga ut stomcykelbanorna och de övergripande cykelbanorna.

Säkerhet, trygghet och separering av gående och cyklister prioriterades. Exempel på förbättringar är utbyggnad av fler cykelparkeringar, förhöjda cykelöverfarter, kompletterande belysning samt borttagning av stolpar och andra farliga hinder på och vid sidan av cykelbanorna. Ny cykelvägvisning har också satts upp.

Under 2008 byggdes flera "felande länkar" bort i det övergripande cykelbanenätet. Dessa var: Oljevägen, delen Hjärtholmsvägen–Arendals Allé; Gamla Särövägen, delen Kläppestigen–Askims kyrka; Billdalsvägen vid Nygårdsskolan/Askims ishall; Otto Elanders

Gata, delen A Odhners Gata–kommungräns Mölndal; Adolf Edelsvärd's Gata, delen Jaegerdorffsmotet–Klippan; Soterusgatan, delen Eketrägatan–Kyrkbytorget samt Nils Ericsonsgatans östra sida mellan Centralstationen och Götaälvbron.

På Lillebyvägen byggdes delen Torskogsvägen–Sävviksvägen ut med en efterlängtat gång- och cykelbana.

Uppgraderingar av befintliga cykelbanor som skett under 2008 handlar i huvudsak av byggande av förhöjda cykelöverfarter i korsningar.

STOMCYKELNÄT

Stomcykelnätet i Göteborg är fastställt av Trafiknämnden och är skyddat mot försämringar. Stom-

Cyklennätet i Göteborg består av stomcykelbanor, övergripande cykelbanor samt lokala cykelbanor.

✚ Ett stomcykelnät är cykelbanor där cyklisten tack vare bland annat prioriterat underhåll kan färdas snabbt och säkert året runt.

Stomcykelnätet i Göteborg består av cirka 30 kilometer cykelbana.

cykelnätet består för närvarande av följande fyra utpekade stråk:

- Centrum–centrala Hisingen/Eketrågatan
- Centrum–Partille
- Centrum–Mölndal
- Centrum–Älvsborgsbron

Projekteringar har i år tagits fram på delar utmed Hjalmar Brantingsgatan, på sträckan utmed Ullevis norra sida, på sträckan öster om Torpavallsgatan, på Mölndalsvägen mellan Skårs Led och Sankt Sigfrids-gatan samt på sträckan mellan Älvsborgsbron och Fiskhamnsmotet.

CYKELBRO ÖVER GÖTA ÄLV

Sedan 2001 har det pågått en utredning kring en låg och öppningsbar gång- och cykelbro över älven i centrala Göteborg. Syftet med bron är att förbinda de båda älvstränderna på ett för gång- och cyklister relativt lättillgängligt sätt. Dagens centrala förbindelser som Götaälvbron och Älvsborgsbron är högbroar som har en barriäreffekt för gående och cyklister. Cykelbron

skulle också medföra ett centralt gång- och cykelstråk relativt förskonat från störande avgasutsläpp.

Projektet lämnade 2007 in en ansökan till Miljödomstolen om tillstånd för vattenverksamhet. Förhandlingarna hölls den 16 juni 2008 men Miljödomstolen avslog den 2 juli 2008 kommunens ansökan med den sammanfattande bedömningen att fördelarna med bron inte överväger kostnaderna samt risken för skador och olägenheter.

Miljödomstolen byggde sin bedömning på Länsstyrelsens och Sjöfartsverkets ifrågasättande av nyttan och säkerheten och kommenterade inte sökandens omfattande utredningar och analyser som visade att både nyttan och säkerheten är tillfredställande. Kommunen överklagade Miljödomstolens beslut till Miljööverdomstolen (Svea Hovrätt). Överklagandehandlingarna skickades in de 11 september 2008. Handläggningstiden är normalt relativt lång och i bästa fall ges besked i första kvartalet 2009.

Efter en eventuell acceptans i Miljööverdomstolen ska detaljplanen antas av politikerna. Handlingarna är färdigställda i avvaktan på utfallet i miljöärendet. Efter

En ny cykelbro över Göta Älv skulle medföra ett centralt gång- och cykelstråk relativt förskonat från störande avgasutsläpp.

ett slutligt politiskt beslut om byggnation kan bron stå färdig efter drygt två års byggtid.

INVENTERING I TORSLANDA

Inom ramen för K2020:s pilotprojekt i Torslanda har ett arbete med att inventera gång- och cykelförbindelser i Torslanda startats. Syftet är att klargöra dagsläget för gång- och cykelbanenätet samt identifiera områden med behov av framtida satsningar utifrån bristande tillgänglighet och trygghet. Under 2008 har en förstudie genomförts för att kunna ta fram en modell för analys.

CYKELPARKERING

Det finns ett stort behov av cykelparkering i området kring Centralstationen. Genom att erbjuda säker, effektiv och attraktiv cykelförvaring samt andra cykeltjänster underlättas cykelresor till och från Resecentrum och byten mellan cykel och kollektivtrafik.

I avvaktan på en mer storskalig lösning byggdes en ny cykelparkering, delvis under tak, vid Nils Ericsonsterminalen med cirka 150 cykelställ. Det har också

satts upp ytterligare cykelställ i detta område med cirka 85 stycken utmed Nils Ericsonsgatan och västra sidan av Centralstationen.

I övrigt har det satts upp cirka 120 cykelställ, i huvudsak i centrala Göteborg.

Riktlinjer för cykelparkering

I mars 2008 blev riktlinjer för cykelparkering samt underlag för dimensionering klara. I arbetet med att ta fram riktlinjerna har Trafikkontoret även tagit hänsyn till berörda förvaltningars synpunkter.

Riktlinjerna ska användas som vägledning i samband med exploatering samt förändring i befintlig miljö. Riktlinjerna anger också att cykeluppställning för bostäder och verksamheter i första hand bör ske inom den egna fastigheten. Planen är att riktlinjerna ska bli en del av stadens nya parkeringspolicy, som håller på att tas fram.

Som komplement till riktlinjerna har även tagits fram en handbok: "Cykelparkering – principer för utformning i Göteborg".

+ Göteborgs resecentrum är det samlade namnet på Centralhuset, Nils Ericsonsterminalen.

Den 16 maj invigde Anneli Hultén och Roland Rydin, som båda är ledamöter i trafiknämnden, den nya cykelparkeringen vid Nils Ericsonsterminalen.

+ Trafikkontoret lade 2008 ny beläggning på ca 12 km cykelbanor, vilket är fyra gånger mer än under 2007.

DRIFT OCH UNDERHÅLL

Trafikkontoret utför kontinuerligt drift och underhållsåtgärder på cykelbanorna i Göteborg. Åtgärderna utförs i olika intervall beroende på aktivitet. Utöver de närmare 450 kilometer cykelbana som Trafikkontoret ansvarar för, finns det många kilometer cykelbana inom bostadsområden och i parker där ansvaret för drift och underhåll ligger på Park- och naturförvaltningen. Åtgärderna omfattar till exempel:

- vinterväghållning
- barmarksrenhållning
- underhållsbeläggningar
- tillsyn och underhåll av trafikljus, belysning, gång- och cykeltunnlar och -broar, ytskikt, dagvatten, skyltar och väglinjer
- tillsyn och hantering av inträngande växtlighet.

Väghållning, tillsyn och besiktning

Vinterväghållningen består av halkbekämpning och snöröjning. Snöröjning görs inom tolv timmar från att det har snöat. Halkbekämpning görs alltid efter snöröjning. Vid halka sandas det inom tolv timmar.

Som halkbekämpningsmaterial används flis i fraktion 2–5 mm. Detta minimerar risken för punkteringar och obehag för cyklisterna. Extra resurser sätts på stomcykelnätet för att snabbare genomföra snöröjning och halkbekämpning.

Sopning görs året runt en gång i veckan i centrum, var fjortonde dag på övriga cykelnätet (under barmarks-säsong). Sandupptagning görs under mars och april.

Tillsyn och besiktning av cykelbanorna sker varje eller varannan månad beroende på område. Skador på cykelbanan som till exempel hål, sättningar, sprickor och uppstickande kanter åtgärdas efter anmälan inom ett dygn vid trafiksäkerhetsrisk, annars inom 1–3 veckor eller vid fasta avstämningstider under året beroende på skada. Tillsyn och besiktning utförs med bil. Under 2009 kommer besiktning och tillsyn med cykel att påbörjas för att höja kvaliteten utifrån cyklistens perspektiv.

Under 2008 påbörjades ett projekt att prioritera åtgärder av beläggningen på cykelbanan efter cyklistens upplevda komfortbehov. Ytjämnheten på cykelbanorna på Hisingen mättes med hjälp av laserutrustning på ett mindre mätfordon.

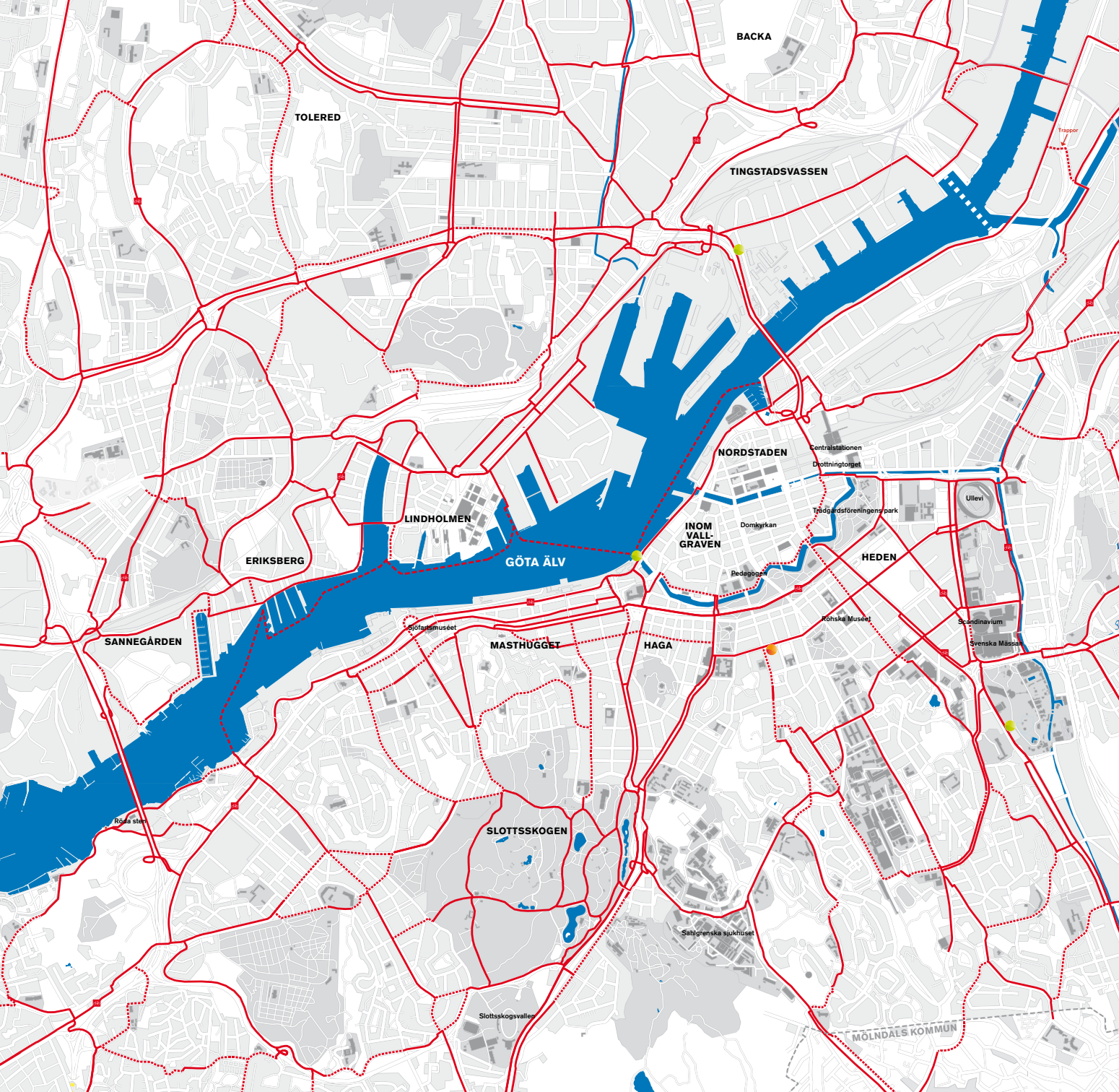

Cykelbanor i centrala Göteborg ➔

- Cykelbana
- - - Blandtrafik
- Pumpstation
- Cykelbarometer

Mer detaljerade kartor finns på goteborg.se

Det övergripande cykelnätet i Göteborg består av cirka 450 kilometer cykelbana och 140 kilometer blandtrafik.

TOLERED

BACKA

TINGSTADSVASSEN

NORDSTADEN

LINDHOLMEN

ERIKSBERG

GÖTA ÄLV

INOM VALLGRAVEN

HEDEN

SANNEGÅRDEN

MASTHUGGET

HAGA

SLOTTSSKOGEN

Rönska Museet

Scandinavium

Svenska Mässan

Sahlgrenska sjukhuset

Slottsskogsvallen

MÖLNDALS KOMMUN

KOMMUNIKATION OCH PÅVERKAN

I kommunikationsarbetet har Trafikkontoret tre huvudsakliga relationer med Göteborgarna: som privatpersoner, som arbetsgivare/anställda och som barn och unga, främst via skolan.

ARBETSPLATSER

Kontakt med arbetsgivare

Att bygga relationer med arbetsgivare och bland annat arbeta för ett ökat cyklande bland anställda har pågått sedan 2002. Syftet med verksamheten är att hjälpa arbetsgivare med inventering och analys av det egna resandet. Dessutom ska det bidra med rådgivning för hur miljö- och trafikbelastningen och kostnaderna för det egna trafikkarbetet kan minskas samtidigt som personalens hälsa förbättras.

Under 2008 gjordes ett tjugotal arbetsplatsbesök vid stadens kommunala bolag och förvaltningar och ett fyrtiotal besök hos privata arbetsgivare.

Elva resvaneundersökningar på olika företag och kommunala förvaltningar gjordes och resulterade bland annat i att cirka 750 anställda ville ha ytterligare information om cykling. Andelen privata företag som har deltagit i cykla-till-jobbet-kampanjer har gått från nästan noll till mer än var tionde sedan 2001. Fler företag vill göra mer för att underlätta hållbara resvanor och överst på listan över intressanta åtgärder hamnar cykelpool och deltagande i cykelkampanjer.

Bemannade aktiviteter där Trafikkontoret informerar om cykling och Västtrafik om kollektivtrafik har hållits på flera ställen. I cykelinformation ingick även visning av cykelreplaneraren. I samband med reparationer

Många passade på att få sin cykel servad när Trafikkontoret ordnade cykelservice på ett trettiotal platser runt om i Göteborg.

av Älvsborgsbron genomfördes denna aktivitet på fyra av Volvo Personvagnars och AB Volvos lunchrestauranger. Under två dagar och på fyra ställen hade Trafikkontoret där kontakt med cirka 1250 personer. Dessutom fanns det obemannade utställningar om cykling på sex andra lunchmatsalar på AB Volvo. Vid lunchrestauranger på Sahlgrenska och Östra Sjukhuset hölls motsvarande bemannade aktiviteter tre gånger i maj och juni. Sammanlagt nåddes där uppskattningsvis cirka 500 personer.

För företag på Lindholmen genomfördes tre aktiviteter med fokus på trafiksituationen på Lindholmen med information om bland annat låncyklarna på Älvstranden och cykelreseplaneraren. Aktiviteterna genomfördes i samarbete med Lindholmen Science Park, Älvstranden Utveckling, Västtrafik, Sunfleet med flera.

Utmaningen och 45 000 gör skillnad

Göteborgs Stad Trafikkontoret har genomfört en stor satsning på att motivera människor som arbetar i Göteborg att välja ett alternativ till bilen, exempelvis cykel. Satsningen är en utökad version av "45 000 gör skillnad" som genomfördes inom Göteborgs Stad 2007.

Som en del i utmaningen erbjöds möjligheten att få en cykelaktivitet arrangerad på arbetsplatsen, med cykelinformation och enklare cykelservice för medarbetarna. Totalt genomfördes femton sådana aktiviteter under augusti och september.

Hjärtat i satsningen var att arbetsgivare uppmanade sina anställda att gå in på webbplatsen nyavagvanor.se och lova att inte köra bil till och från arbetet minst en dag under den europeiska trafikantveckan (vecka 38). Arbetsgivarna var, vid sidan av Göteborgs Stad, cirka fyrtio företag och offentliga verksamheter som antagit utmaningen från Trafikkontoret om att delta. De deltagande arbetsplatserna sysselsätter tillsammans cirka 100 000 människor, vilket är nästan en tredjedel av alla anställda i Göteborg och Mölndal.

Resultatet blev bland annat att 17 434 personer lovade att inte köra bil till och från arbetet minst en dag under den europeiska mobilitetsveckan. Av dessa skulle 7 689 personer annars ha valt bilen och besparingen innebar minskat bilresande med drygt 64 000 mil, vilket motsvarar 16 varv runt jorden. Men också varaktiga nyttor har kunnat visas.

+ 17 434 personer lovade att inte köra bil till och från arbetet minst en dag under vecka 38 2008.

Under "Tillsammans gör vi skillnad" genomfördes även en fototävling på temat cykling. Vinnaren blev Nils-Olof Larsson med bilden ovan.

Tillsammans gör vi skillnad! Anmäl dig Ställningen

Tillsammans gör vi skillnad!

Visa att du stöder vår satsning och anta utmaningen. Lov att ta dig till ditt arbete utan bil minst en dag denna vecka. Rikar du inte bil så visa att du stöder satsningen och anmäl dig du med.

☐ Jag tar mig till arbetet utan bil minst 1 dag mellan den 15 och 21 september.

Namn

Arbetsplats Göteborgs Stad Stadsdelsförvald Askim

E-post

Telefon

Hur långt har du till arbetet?

☐ Mindre än 5 km

☐ 5-10 km

☐ 11-20 km

☐ Längre än 20 km

Vilka färdmedel använder du nu?

☐ Går

☐ Cyklar

☐ Åker kollektivt

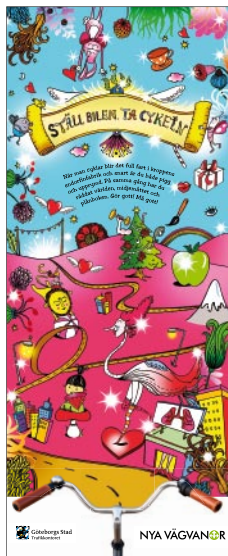
☐ Åker bil

☐ Samåker

☐ Tar mig till jobbet på annat sätt:

Under utmaningen uppmanade arbetsgivare sina anställda att gå in på webbplatsen nyavagvanor.se och lova att inte köra bil till och från arbetet minst en dag under vecka 38, det vill säga den europeiska trafikantveckan i september.

I en informationskampanj uppmanades bilister att ställa bilen och ta cykeln.

I anslutning till satsningen genomfördes en stor publik informationskampanj med annonsering, stortavlor, radioreklam och events som satte fokus på att ta sig till jobbet med alternativ till bilen (exempelvis cykel).

PRIVATPERSONER

Trafikkontoret har varit på ett stort antal platser i Göteborg för att sprida information om cykling, ofta tillsammans med stadsdelförvaltningars personal. I en eller ett par små tält fanns cykelreparatör som utförde enklare service, en station med en dator där man kunde testa cykelreseplaneraren samt informatörer och diverse informationsmaterial. Aktiviteterna genomfördes i Biskopsgården, Linnéstaden, Styrso, Hisings Backa, Torslanda, Hammarkullen, Kortedala, Askim, Älvsborg, Frölunda, Högbo, Tynnered, Hisings Kärra och på tre platser i Lundsby, på Bjursläts torg, Kyrkbytorget och Eriksbergstorget.

Trafikkontoret har under 2008 också belönat dem som redan cyklar. Vid tolv tillfällen på olika platser i Göteborg delades det ut påsar med frukt, reflex, nyckelband och cykelinformation till förbipasserande cyklister. Under den nationella cykelveckan i april (vecka 17) deltog Trafik-

kontoret som en av ett flertal arrangörer vid en cykeldag på Hjalmar Branting-platsen. Cykelreseplaneraren visades och bland aktiviteterna som ordnades fanns både tipspromenad och guidad cykeltur. Reflexer och informationsmaterial delades ut. Inför cykeldagen hade en flyer skickats ut till boende i området. 400–500 personer bedöms ha besökt aktiviteten.

Rescoach

Trafikkontoret har under året arbetat med att ta fram ett koncept för rescoachprojekt, som ska kunna användas på arbetsplatser runt om i Göteborg. Företag som deltar får hjälp att utbilda coacher som hjälper sina kollegor att hitta passande alternativ till att köra bil, utifrån individens förutsättningar. Coachen hjälper också de som deltar att sätta upp personliga mål och att hålla motivationen uppe. Konceptet bygger på erfarenheter från ett lyckat försök som genomfördes i Lundby 2006–2007.

Cykelutmaningen

Trafikkontoret är med och stödjer cykelutmaningen (cykelutmaningen.se). Cykelutmaningen är ett hälso-

och miljöprojekt som vänder sig till privata företag och offentliga förvaltningar i Västra Götalands län. Under 2008 deltog 650 lag med tillsammans 5 700 deltagare från Göteborg i cykelutmaningen.

Cykelkurskoncept

Mellan 2004 och 2007 höll Trafikkontoret flera cykelkurser för invandrarkvinnor. Under 2008 har arbetet startat med att utveckla ett koncept som gör det möjligt att stötja aktörer som ser behov och vill genomföra cykelutbildningar för olika målgrupper. Paketet bör innehålla olika tips kring kursen samt kurslitteratur på enkel svenska som omfattar regler för trafikmiljön och cykeln samt trafiksäkerhet. Tipsen kan omfatta allt från kontaktpersoner till förslag på upplägg.

BARN OCH UNGA

På egna ben

Genom På egna ben vill Trafikkontoret lära elever i årskurs 4–6 hållbara resvanor. Under året har konceptet utvecklats efter utvärderingen som genomfördes hösten

2007. Bland annat har utmaningen koncentrerats till fem veckor under höstterminen och webbsidan har förenklats.

Under 2008 deltog 2 149 barn från 98 klasser i 19 stadsdelar, det vill säga mer än 20 procent av Göteborgs 10–12 åringar. Tillsammans gick och cyklade de cirka 8 800 mil vilket motsvarar över två varv runt jordklotet.

Förutom att eleverna samlade poäng genom att gå och cykla till skolan ingick även ett stort antal övningar inom miljö, hälsa och trafiksäkerhet. Till varje område finns också faktablad i olika nivåer, för vuxna såväl som för elever. Allt pedagogiskt material är anpassat till kursplanemålen och kan användas hela läsåret.

Under utmaningen har flera klasser vunnit priser, bland annat entré och femkamp på Liseberg, närproducerad och ekologisk frukt och cykeldatorer. Vinnaren av hela utmaningen, klass 5A på Gamlestadsskolan, vann en övernattnings i Universeums akvariehall med hajar simmande över huvudet. Utvärderingen av 2008 års utmaning ligger nu till grund för vidareutveckling av konceptet inför utmaningen 2009.

På hemsidan paegnaaben.se kan klasserna följa sina poäng och se hur långt ut i världen man har tagit sig genom att gå och cykla till skolan.

Här finns även material till läraren och föräldrarna.

Klass 5A på Gamlestadsskolan vann utmaningen På egna ben 2008.

CYKELTJÄNSTER

Trafikkontoret erbjuder ett antal cykeltjänster för olika målgrupper. Syftet är att uppmuntra till och stötta ökat cyklande.

CYKELPOOL FÖR KOMMUN- ANSTÄLLDA I CITY

Cykelpoolen som finns i kvarteret Traktören används av personal på nio centralt placerade förvaltningar i Göteborgs Stad. Vid utgången av året fanns 174 registrerade cykelpoolsanvändare. Cykelpoolen invigdes i september 2007 och utnyttjas framför allt av Stadsbyggnadskontoret och Trafikkontoret. Bokningar kan ske via ett webbaserat bokningssystem och de 18 poolcyklarna har under 2008 bokats vid 642 tillfällen, vilket ger ett genomsnitt på 54 bokningar per månad.

LÅNECYKLAR FÖR FÖRETAG OCH ALLMÄNHET

Låncyklar finns i allt fler städer i Europa och provas sedan 2005 i mindre skala i stadsdelen Lundby på Hisingen. Främst företag men även allmänhet kan där låna 125 cyklar, som fördelas på elva stationer mellan Eriksberg i väster och Lundbyhamnen i öster. I slutet av 2008 var cirka 55 företag anslutna till cykelpoolen i Lundby. Användningen ökade med 4 procent och totalt gjordes cirka 2600 lån under 2008. Flitigaste användaren var SVT. Marknadsaktiviteter bland företag i Lundby som inte är anslutna gav liten utdelning och sannolikt är behovet bland företagen i området mättat.

Under året fick Trafikkontoret i uppdrag av trafiknämnden att utreda förutsättningarna för ett

+ Cykelreseplaneraren kan ge den som cyklar i Göteborgs Stad hjälp med att hitta den bästa cykelvägen mellan två platser. Dessutom kan man få uppgift om resans längd, information om hur stor del av resan som sker på cykelbana, beräknad restid och uppskattad kalori-förbrukning.

lånecykelsystem även i andra delar av Göteborg. Utredningen om nya lånecykelsystem ska presenteras i början av 2009.

Syftet med lånecyklar är att visa Göteborg som en cykelvänlig stad och visa fördelarna med cykel som ett flexibelt och snabbt färdmedel som lätt går att komplettera med andra färdmedel.

CYKELRESEPLANERAREN

Cykelreseplaneraren lanserades i januari 2008 och finns på trafiken.nu. Cykelreseplaneraren ger förslag på vägval, anger hur lång vägen är och beräknar tidsåtgången. Dessutom visar den höjdskillnad och hur mycket energi cyklisten förbrukar.

Cykelreseplaneraren visades först i samband med mässan "På två hjul" i januari och har marknadsförts genom olika aktiviteter runt om i Göteborg. Inför cykelsäsongen våren 2008 producerades en enkel flyer för att kunna dela ut vid exempelvis arbetsplatsbesök, cykelbelöningar och torgaktiviteter. Flyern har under 2008 tryckts i sammanlagt 9 000 exemplar. Under året har cykelreseplaneraren byggts ihop med andra

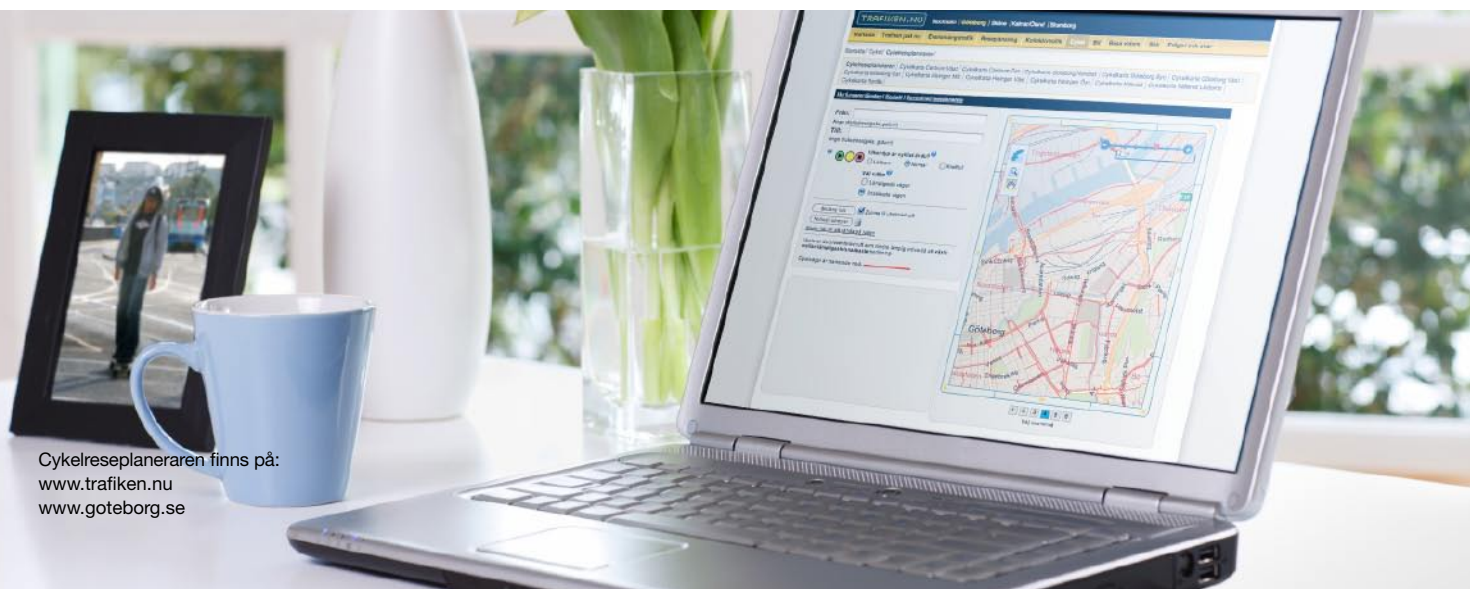
informationsverktyg på trafiken.nu och är en populär tjänst med många besökare.

Cykelreseplaneraren har rönt stor uppmärksamhet och nu arbetar Trafikkontoret på att ytterligare förbättra och utveckla tjänsten.

LEASINGCYKLAR FÖR ANSTÄLLDA I GÖTEBORGS STAD

För att uppmuntra tjänstemännen att cykla mer erbjuder Trafikkontoret sedan 2007 leasingcykel eller betald service på egen cykel. Under 2008 har Trafikkontoret diskuterat ett motsvarande upplägg genom Kommunleasing, vilket skulle innebära att denna möjlighet kan komma att öppnas även för andra anställda inom Göteborgs Stad.

Villkoret för att få leasingcykel är att den anställde åtar sig att cykla till och från arbetet under en viss tid av året. På Trafikkontoret gäller att den som cyklar minst nio månader per år får hela leasingkostnaden betald. I leasingavtalet ingår även ett antal fria service-tillfällen. Förmånen är skattepliktig. Även anställda som cyklar med egen cykel till och från jobbet kan få

service och tillbehör betalda av arbetsgivaren som en skattepliktig förmån. Maxbeloppet för detta är 1 500 kronor per år.

2008 var det två medarbetare på Trafikkontoret som hade leasingcykel och åtta som utnyttjade möjligheten till betald service av den egna cykeln.

CYKEL VID RESECENTRUM

Varje dag passerar cirka 32 000 resenärer Göteborgs resecentrum. Ett sätt att göra de kollektiva resorna attraktivare för resenärerna är att underlätta kombinationsresandet med kollektivtrafik och cykel. De cykel-parkeringsplatser som finns idag täcker inte behovet och där finns heller ingen service för cyklister. Exempel på service kan vara tillgång till bevakad cykelparkering, enklare verkstadshjälp, försäljning av tillbehör, cykeluthyrning samt information om cykling i Göteborg.

Diskussioner om möjligheter att bygga ett cykel-resecentrum vid Göteborgs resecentrum har förts med olika intressenter och möjliga samarbetspartners sedan 2007. I slutet av 2008 beslutade Trafiknämnden

att Trafikkontoret ska skriva till Byggnadsnämnden, Fastighetsnämnden samt Park- och naturnämnden för att peka på behovet av en gemensam satsning för cyklister vid Göteborgs resecentrum. Västtrafik ska också bjudas in att delta i arbetet och Trafikkontoret ska även arbeta för samverkan med Jernhusen och Banverket i frågan.

CYKELBAROMETRAR

Tre av de fyra stomcykelstråken har en cykelbarometer, som räknar hur många cyklister som passerar varje dag och under året. Resultaten av räkningarna visas direkt på plats för trafikanterna som passerar. Under året har det varit en del frågetecken med tillförlitligheten i visade data och Trafikkontoret har arbetat för att komma till rätta med problemen.

CYKELKARTAN

Göteborgs cykelkarta visar på ena sidan hela Göteborg samt delar av kranskommunerna Mölndal och Partille. Den andra sidan innehåller en mer detaljerad karta av Göteborgs centrum samt ytterligare information och

I januari gjordes ett nytryck av cykelkartan i 50 000 exemplar. Under 2009 planeras en uppdatering av kartan.

regler om cykling. Ett nytryck av cykelkartan i 50 000 exemplar gjordes inför mässan "På två hjul" i januari 2008. Cykelkartan sprids i samband med olika cykelaktiviteter samt genom bland andra NTF, turistbyråer, Stadsdelskontor, Ekocentrum och bibliotek. Under hösten har arbetet startat med att strukturera hur kartan sprids och hur man ska underlätta för intresserade att beställa fler exemplar att dela ut. En uppdatering av cykelkartan är planerad till 2009.

På trafiken.nu kan man ladda ner cykelkartan i olika delar.

INFORMATION OM VAR DET FINNS CYKELSERVICE

Inför cykelsäsongen våren 2008 togs en enkel folder fram som på en karta visade platser i Göteborg där det är möjligt att pumpa sin cykel och i vissa fall även låna enklare verktyg. Broschyren trycktes i 3 000 exemplar och har varit mycket populär.

MEDIA

Information om cykling i Göteborg sprids bland annat genom trycksaker, webbplatser och genom att tidningar, radio och TV bevakar området.

TRYCKSAKER

I Trafikkontorets utbud av tryckt material för att uppmuntra till och stötta ökat cyklande finns bland annat cykelkartan, foldrar och broschyrer om att cykla till jobbet, cykelfakta, pumpstationer, cykelreseplaneraren, länecyklar m.m.

WEBBPLATSER

- www.goteborg.se
- www.nyavagvanor.se
- www.trafiken.nu
- www.paegnaben.se

- www.cykelutmaningen.se
- www.clearchannel.se

TIDNINGAR, RADIO OCH TV

Material med innehåll som har med cykling att göra har publiceras regelbundet i media. Under 2008 har man bland annat kunnat hitta följande :

- Hälften av cyklisterna använder hjälm; GP 22 feb
- Cykelcentrum planeras; GP 16 maj
- Cyklisterna skall få det bättre; GP 25 maj
- Bättre villkor för cyklisterna i city; Metro 30 maj
- Ställ bilen. Ta cykeln; annonser i GP
- På egna ben ger klimatet skjuts; GP 16 sep
- Många alternativ till bilen; GP 17 sep
- Ta dig till jobbet utan bil; annons i GP i sep
- Storsatsning på nya cykelbanor; GP 20 dec

Under veckorna 12–13 och 22–23 genomfördes en cykelkampanj under temat "Ställ bilen. Ta cykeln". Kampanjen innehöll bland annat annonser i GP, stadsinfotavlor och radioreklam.

SAMVERKAN OCH NÄTVERK

För att öka kunskaperna och utbyta erfarenheter om cykling deltar Trafikkontoret i olika nätverk, internt, regionalt, nationellt och internationellt.

INTERNT: NY STYRGRUPP OCH ARBETSGRUPP PÅ TRAFIKKONTORET

Trafikkontorets ledningsgrupp beslutade att göra en kraftsamling på cykelområdet och tillsatte i början av 2008 en styrgrupp och en arbetsgrupp, med syfte att samordna insatserna för att öka cyklandet i Göteborg. Grupperna har träffats 16 gånger under året.

Som ett led i kraftsamlingen gjorde Trafiknämnden, ledningsgruppen och cykelgruppen ett gemensamt studiebesök i Odense och Köpenhamn i Danmark, för att ta del av deras framgångsrika arbete för ett ökat cyklande. Resan resulterade i en mängd förslag på

åtgärder och nya idéer som Trafikkontoret arbetar vidare med.

REGIONALT: VÄGVERKETS CYKELNÄTVERK

Vägverket sammankallar kontinuerligt kommunerna runt Göteborg till möte för att utbyta erfarenheter kring cykel. Aktuella frågor kan vara behov av cykelparkeringar vid hållplatser samt vilka statliga vägar som bör ha cykelvägar. Under 2008 hade nätverket ett möte.

NATIONELLT: NATIONELLA CYKELNÄTVERKET

SKL (Sveriges kommuner och landsting) startade under 2008 ett nationellt cykelnätverk där syftet är att samla alla goda krafter i strävan mot bättre förutsättningar

för mer cykling. Exempel på frågor som har diskuterats i nätverket under året är cykling mot enkelriktat, mopedrestriktioner på cykelbanor samt mätning och utvärdering av cykeldata.

Under året har det nationella nätverket haft två träffar, en i Stockholm och en i Örebro. Trafikkontoret deltog vid båda tillfällena.

INTERNATIONELLT: SPICYCLES

EU-projektet SPICYCLES påbörjades i januari 2006 och pågick till och med 2008. Syftet var att öka cyklandet i europeiska städer. Göteborg deltog tillsammans med Barcelona, Berlin, Bukarest, Ploiesti och Rom. Under 2008 har två träffar hållits, en i Göteborg med tema "kommunikation och marknadsföring av cykel" och en slutkonferens i Bukarest.

Ambitionerna i Göteborg var att genomföra ett mindre lånecykelsystem i Lundby samt att undersöka förutsättningarna för ett fullskaligt system i hela staden, liksom att skapa ett koncept för ett cykelcentrum i närheten av centralstationen. Detta har genomförts

och i ett nästa steg ska beslut fattas om huruvida projekten ska realiseras.

Kommunikationskampanjer för cykling samt planeringen för utbyggnaden av stomcykelnätet har också genomförts som en del av SPICYCLES, men kommer även att fortsätta under kommande år. SPICYCLES har gett Göteborg möjlighet att sätta in det lokala arbetet med cykling i ett europeiskt sammanhang. Åtgärder för att främja cyklande står högt på dagordningen i många europeiska städer och projektet har gett Trafikkontoret möjlighet att lära av och utbyta erfarenheter med kollegor i de städer som deltagit i projektet. Trafikkontoret har mellan 2006 och 2008 fått cirka 2,5 miljoner kronor i EU-bidrag för sin medverkan i SPICYCLES.

SPICYCLES har gett Göteborg möjlighet att sätta in det lokala arbetet med cykling i ett europeiskt sammanhang.

EKONOMI

+ Klimp är ett statligt stöd till kommuner och andra lokala aktörer för investeringar som minskar utsläppen av växthusgaser.

INTERN FINANSIERING

Investeringar och nybyggnation

I budget för 2008 fanns 28 miljoner kronor avsatta. Totalt har det investerats 37,5 miljoner kronor i cykelbanenätet under 2008 varav Trafiknämnden har stått för cirka 28 miljoner kronor av investeringarna. Övrig finansiering har skett via bland annat Klimp.

Drift och underhåll

Kostnader för drift och underhåll av cykelbanenätet uppgick till 24,5 miljoner kronor under 2008.

Kommunikation och information

Kostnader för insatser som exempelvis cykelinformation till göteborgarna, aktiviteter i stadsdelarna och på

arbetsplatser, kampanjer på stan och i media, uppgick under 2008 till cirka 3 miljoner kronor.

EXTERN FINANSIERING

Spicycles

Trafikkontoret deltar i EU-projektet Spicycles och har fått 2,5 miljoner kronor för perioden 2006-2008.

Klimp 2007-2009

Under 2008 har 9,5 miljoner kronor investerats av tilldelade medel i nybyggnationer av cykelbanenätet och ytterligare cirka 500 000 kronor har använts för marknadsföring av cykel och cykelaktiviteter.

Cirka 500.000 kronor av tilldelade Klimp-medel har använts för marknadsföring av cykel och cykelaktiviteter.

VAD TYCKER DU OM GÖTEBORG SOM CYKELSTAD?

– Jag tycker att det generellt är ganska stökigt. Det är inte bra med cykelbanor blandat med biltrafik. Och det är kass att man måste byta fil på de större vägarna. Cykelkartan däremot är bra, och speciella cykelfiler är bra. Utanför stan är det okej med cykelbanor.

Antun Hroh

– Utanför centrala stan tycker jag att det är hyfsat men i centrum är det värdelöst, och innanför vallgravarna hopplöst. Cykelbanorna dör ut i intet och ibland måste man bryta trafikregler eller ta omvägar för att komma fram.

Bengt Johansson

– Generellt upplever jag att det är bra, men i centrum är det svårt att ta sig fram. Dessutom tycker jag att det behövs mer parkeringar för cyklar.

Ursula Eriksson

Göteborgs Stad
Trafikkontoret